



Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

1.Bhar.134/2024/9.

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2024. év október hó 15. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A hamis tanúzás bűntette miatt Vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 20.Bf.9812/2023/9. számú ítéletét helybenhagyja.

A végzés ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] A Budapesti Nyomozó Ügyészség a 2018. március 9. napján kelt Nyom.633/2015/26. számú vádiratával vádat emelt Vádlottal szemben a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 238.§ (2) bekezdés c) pontjába ütköző és az (5) bekezdés I. fordulata szerint minősülő polgári ügyben elkövetett hamis tanúzás bűntette miatt.

[2] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2023. április 19. napján kihirdetett 13.B.20.720/2018/122. számú ítéletében Vádlottat az ellene az 1978. évi IV. törvény 238. § (2) bekezdés c) pontjába ütköző és az (5) bekezdés I. fordulata szerint minősülő hamis tanúzás bűntette miatt emelt vád alól – a Be. 566. § (1) bekezdés c) pont I. fordulatára hivatkozással – bizonyítottság hiányában felmentette.

[3] A kihirdetett ítélettel szemben az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, bűnösségének vádirat szerinti megállapítása, valamint büntetés kiszabása érdekében.

[4] A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2024. február 27. napján megtartott nyilvános ülésen kihirdetett 20.Bf.9812/2023/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és Vádlottat bűnösnek mondta ki az 1978. évi IV. törvény

238.§ (2) bekezdés c) pontjába ütköző és az (5) bekezdés I. fordulata szerint minősülő hamis tanúzás büntettében. Ezért őt egy évre próbára bocsátotta, továbbá kötelezte őt az elsőfokú eljárásban felmerült 2.100,- forint bűnügyi költség megfizetésére, valamint rögzítette a vádlott tartózkodási helyét.

[5] A másodfokú bíróság ítélete ellen a kihirdetését követően a vádlott és védője felmentés érdekében jelentett be fellebbezést.

[6] Az ügyészség képviselője a másodfokú ítéletet tudomásul vette.

[7] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.213/2024/3. számú átiratában a vádlott és védőjének másodfellebbezését nem tartotta alaposnak.

[8] Kifejtette, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokon felmentett vádlott bűnösségét megállapította, így megnyílt a harmadfokú eljárás lehetősége, a védelmi fellebbezések joghatályosan előterjesztettek.

[9] Megállapította, hogy a harmadfokú felülbírálat teljeskörű, illetve, hogy az első- és a másodfokú bíróság abszolút, vagy hatályon kívül helyezésre okot adó relatív eljárási szabálysértést nem valósított meg.

[10] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, az ügy megítélése szempontjából releváns bizonyítási eszközöket beszerezte, azonban a bizonyítási eljárás eredményeként arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok nem alkotnak egy olyan zárt logikai láncolatot, amely alapján kétséget kizáróan, ítéleti bizonyossággal megállapítható lenne, hogy az Vádlott által felhasznált okirat hamis, így kétséget kizáróan nem volt bizonyítható a bűncselekmény elkövetése, ezért a vádlottat az ellene emelt vád alól – bizonyítottság hiányában – felmentette.

[11] A főügyészség kifejtette, hogy a másodfokon eljárt Fővárosi Törvényszék a fellebbezési eljárásban az elsőfokú ítéletet teljes körűen felülbírálta. Ennek eredményeként megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete részbeni megalapozatlanságban szenved, mivel az hiányos, és az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett. A hiányosság abból fakadt, hogy a kerületi bíróság elmulasztotta feltüntetni annak a polgári pernek a részleteit, amelyben a vádbeli okirat bizonyítékként felhasználásra került, valamint a per alapjául szolgáló adásvételi szerződéseket és egyéb jognyilatkozatokat, mely hiányosságok az iratok alapján pótolhatók voltak. Bár ezeket az adatokat a vádirati tényállás sem tartalmazta, azok rögzítése a vádelvet nem sértette, a minősítést nem érintette, nem jelentett a vádon való túlterjeszkedést. Ezen megállapítások azonban egyértelműsítették a polgári peres eljárás alapjául szolgáló szerződést és annak releváns tartalmát, a vádlott elővásárlási jogának kereteit, annak gyakorlási módját, illetve azt, hogy a vádlott miként kötött jóval később az elővásárlási jogát gyakorolva adásvételi szerződést a Cégl-vel, majd az ugyanazon ingatlanrészre kötött két adásvételi szerződésre figyelemmel miért indult peres eljárás, melyben a vádlott a vádbeli nyilatkozatot bizonyítékként becsatolta.

[12] A vádhatóság meglátása szerint a törvényszék az elsőfokú ítélet megalapozatlanságát részben az ügyiratok tartalma, részben ténybeli következtetés alapján megfelelően kiküszöbölte, és az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő, megalapozott

ítéleti tényállást állapított meg. A vádhatóság felsőbb bírósági eseti döntésre utalva megjegyezte, hogy amennyiben az elsőfokú ítélet részleges megalapozatlanságban szenved, ennek kiküszöbölése a másodfokú bíróság mérlegelést nem tűrő, kategorikus törvényi kötelezettsége. A másodfokú bíróság ennek eleget téve megalapozott, hiánytalan és irathú tényállást állapított meg, amely mentes a logikai hibáktól és hiányosságoktól, ekként a harmadfokú eljárásban irányadó.

[13] Megítélése szerint a másodfokú bíróság megalapozottan rögzítette ítéletében, hogy az elsőfokú bíróság a beszerzett bizonyítékokat az ítéletében irathúen mutatta be, indokolási kötelezettségének részben eleget tett, a megalapozatlansággal nem érintett körben a bizonyítékok értékelése is helytálló volt. Az elsőfokú bíróság az egyes bizonyítékokat azonban hiányosan, illetve egyoldalúan értékelte, azokból nem, vagy nem teljes körűen vonta le a logika szabályainak megfelelő következtetéseket, nem tárt fel egyes személyi bizonyítékok közötti releváns ellentmondásokat és azokat nem is küszöbölte ki.

[14] A fellebbviteli főügyészség úgy ítélte meg, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által beszerzett, de értékelni elmulasztott bizonyítékokat az ítéletében irathúen mutatta be, majd azokat értékelte, a bizonyítékokat értékelő tevékenysége a felülmérlegelés tilalmát nem sértette. Nem minősül ugyanis felülmérlegelésnek a bizonyíték újra- vagy átértékelése, ha az a megalapozatlanság kiküszöbölésével áll összefüggésben. Nem tilalmazott annak a bizonyítéknak az elsőfokú bíróságtól eltérő olyan újra- vagy átértékelése, amelyet az elsőfokú bíróság értékelt, ha az a megalapozatlanság kiküszöbölésének eredményeként előállt új tényre vonatkozik, és a megalapozatlanság kiküszöbölésére tekintettel szükségeszerű annak újbóli értékelése.

[15] A főügyészség szerint a másodfokú bíróság mindezt szem előtt tartva folytatta le bizonyítékértékelő tevékenységét. Indokolási kötelezettségének kellő alapossággal, színvonalasan és az iratok tartalmának megfeleltethető módon eleget tett, kifejtett indokolása nem ellentétes a logika szabályaival. Indokolásában meggyőző érveléssel alátámasztva vezette le, hogy mely bizonyítékokat mulasztott el értékelni az elsőfokú bíróság, hol volt hiányos és egyoldalú a bizonyítékokat értékelő tevékenysége, mely megállapításai és következtetései és miért voltak tévesek, illetve mely következtetések levonása maradt el az elsőfokú bizonyítékértékelés során.

[16] Ennek kapcsán a vádhatóság egyetértett a másodfokú bírósággal, hogy az elsőfokú bíróság ítélete iratszerűen ismertette Ügyvéd2 nyomozati és tárgyaláson tett vallomásait, és feltárta azok belső ellentmondásait, valamint a vádlotti védekezés releváns részleteitől való eltéréseit, aminek alapján indokoltan értékelte a tanú vallomásait kétes hitelességűnek. A tanú vallomásai alapján alappal levonható azon következtetés is, miszerint Ügyvéd2 tanúvallomásai nemcsak a letétbehelyezés körülményei tekintetében voltak egymással és a vádlott állításaival is ellentmondásban, hanem az állítólag letétbe helyezett harmincmillió forint származását illetően is. Helytálló érveléssel alátámasztotta meg a másodfokú bíróság, hogy Ügyvéd2 tanúvallomásának helytálló elsőbírói elvetéséből csak az a minden más lehetőséget kizáró ténybeli következtetés vonható le, hogy a vádlott e személytől nem kapott kölcsön letétbe helyezés céljából harmincmillió forintot, mely következtetés a vádlottnak az elvetett tanúvallomással egybecsengő védekezését is alaptalanná teszi.

[17] A vádhatóság szerint a törvényszék helyesen utalt azokra az elsőfokú bíróság által értékelni elmulasztott bizonyítékokra, amelyekből arra lehetett következtetni, hogy a vádlottnak a 2000. április 26. és május 22. közti időszakban a kölcsönön kívül nem volt egyéb anyagi lehetősége arra sem, hogy elővásárlási jogának gyakorlása érdekében harmincmillió forintot ügyvédi letétbe helyezzen.

[18] Helyes volt az a másodbírói megállapítás is, miszerint az elsőfokú bíróság nem adta kellő indokát annak, hogy négy tanú egyező vallomásával szemben - miszerint Ügyvéd1

precízen és szabályszerűen látta el ügyvédi munkáját, ennek ellenére az irodájában nem találtak a letéti szerződéssel kapcsolatos semmilyen dokumentumot vagy digitális adatot - miért Ügyvéd9 ellentétes vallomását fogadta el az ügyvéd felületes iratkezeléséről. E vallomások közötti ellentmondásokat a kerületi bíróság nem oldotta fel, és az egyirányba mutató tanúvallomások indokolt elvetésére sem került sor. Megalapozottan utalt a törvényszék e körben azokra az elsőfokú bíróság által figyelmen kívül hagyott körülményekre, amelyek Ügyvéd9 elfogulatlanságát és nyilatkozatai érdekmentességét megkérdőjelezzik. Helyes volt a törvényszék azon következtetése is, hogy a cselekmény elkövetésekor nem Ügyvéd6, hanem a vádlottat már 2008. óta ismerő Ügyvéd9 jelentett logikai kapcsolatot Vádlott és Ügyvéd1 irodája közt.

[19] Pontosan ismertette a másodfokú bíróság azokat a bizonyítékokat is, amelyek arra utaltak, hogy az okiratszerkesztő ügyvéd által a vádbeli okiratban ígért ügyintézésnek nyoma kellett volna legyen akár Ügyvéd1, akár Ügyvéd3 ügyvédi irodájában. Meggyőző érveléssel támasztotta alá a törvényszék, hogy e logikai ellentmondás csak azzal a következtetéssel oldható fel, hogy a vádlott és Ügyvéd1 letéti szerződést ténylegesen nem kötöttek, ezért nem maradt fenn arról semmilyen írásos vagy digitális nyom.

[20] A fellebbviteli főügyészség megállapította, hogy a letét pénzügyi fedezetének hiányából és a letéti szerződés megkötésének elmaradásából valóban kizárólag csak az a logikus ténybeli következtetés volt levonható, hogy a 2000. május 22. napján kelt levelet nem Ügyvéd1 írta, azaz a vádlott által a polgári perben bizonyítékként csatolt okirat a származását tekintve is hamis, és a tartalma is valótlan, amiről Vádlott nyilvánvalóan tudott.

[21] A vádhatóság meglátása szerint az ítéleti tényállás részbeni megalapozatlanságának orvoslása után a törvényszék okszerű következtetést vont a vádlott bűnösségére és a cselekmény jogi minősítése is törvényes volt. A másodfokú bíróság helyesen foglalt állást az alkalmazandó jogszabály kérdésében is, amikor a vádlott cselekményét az 1978. évi IV. törvény alapján bírálta el, a terhelt cselekvőségével kapcsolatban büntethetőséget kizáró vagy megszüntető okot nem észlelve.

[22] A vádhatóság álláspontja szerint a másodfokú bíróság a büntetéskiszabás körében figyelembe vehető körülményeket hiánytalanul feltárta, és azokat súlyuknak megfelelően értékelte, amikor arra a következtetésre jutott, hogy a cselekmény tárgyi súlyára, a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességre, a fokozatosság és a tettarányosság követelményére, valamint az enyhítő körülmények számára és nyomatékára is figyelemmel, a büntetési célok eléréséhez nem szükséges a vádlottal szemben a törvény szerint alkalmazható legenyhébb büntetés kiszabása, mivel alaposan feltehető, hogy a büntetés célja intézkedés, nevezetesen próbára bocsátás alkalmazásával is elérhető. Az elkövetett cselekmény konkrét tárgyi súlyát és a terhelt személyében rejlő csekélyebb társadalomra veszélyességet a vádlott esetében megfelelően tükrözi a törvényszék által megállapított próbaidő egyéves tartama, ami törvényes és kifejezetten méltányos, és egyben alkalmas arra, hogy a vádlottat visszatartsa újabb bűncselekmény elkövetésétől. A törvényi minimumban megállapított próbaidő további mérséklésére nincs lehetőség.

[23] A másodfokú ítéletnek a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezése ugyancsak törvényes.

[24] Mindezek alapján a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság ítéletét a Be. 623.§ alapján hagyja helyben.

[25] A vádlott védője a Be. 617.§ szerint alkalmazandó Be. 584. § (6) bekezdésében foglalt kötelező rendelkezés ellenére a bejelentett fellebbezését írásban nem indokolta.

[26] A vádlott és védőjének fellebbezése nem alapos.

[27] A Kúria Bhar.III.111/2019/8. számú végzésének, majd legutóbb a BH 2021. 68. számú eseti döntésének iránymutatására figyelemmel az ítéltábla elsőként azt vizsgálta meg, hogy a bejelentett fellebbezések alapján van-e helye a harmadfokú eljárásnak, ugyanis a Be. 615.§ (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésre kizárólag a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróságéval ellentétes döntése esetén van lehetőség.

[28] A Be. 615. § (2) bekezdés c) pontja értelmében ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság a vádlott bűnösségét olyan bűncselekményben állapította meg, amelyről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett. Jelen esetben a Fővárosi Törvényszék – a kerületi bíróság felmentő ítéletével szemben – a vádlottat bűnösnek mondta ki az ellene emelt váddal egyezően, amely tény a másodfokú ítélet elleni fellebbezés lehetőségét kétségtől meggyőzően megnyitotta.

[29] A Be. 615. § (3)-(5) bekezdése meghatározza a másodfellebbezéssel támadható másodfokú ítéleti rendelkezések körét, így joghatályos csak az a fellebbezés lehet, amely valóban megnyílt fellebbezési jog esetén, a másodfokú ítélet másodfellebbezéssel támadható részét, illetve rendelkezését kifogásolja.

[30] A Be. 615. § (3) bekezdés a) pontja szerint a fellebbezés sérelmezheti az ellentétes döntést, illetve a hivatkozott törvényhely b) pontja szerint kizárólag a másodfokú bíróság ítéletének azon rendelkezését, vagy részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett.

[31] Amint azt a Kúria a hivatkozott végzésében és a legutóbbi eseti döntésében is leírta, az eltérő rendelkezés, mint törvényes fellebbezési ok rendeltetése nyilvánvalóan az, hogy lehetőség nyíljon az eltérést eldöntő új eljárási fokra. A hatályos Be. ehhez, a korábbi eljárási törvényben is meglévő feltételhez hozzárendelte, hogy nem önmagában az eltérés, ellentét (objektív), hanem annak fájjalása, sérelmezése (szubjektív) adja ki együtt a harmadfokú eljárás megnyitását.

[32] A másodfokú ítélet ellen a vádlott, valamint védője felmentés érdekében, vagyis a törvényszéki ítélet valamennyi rendelkezése ellen jelentettek be fellebbezést.

[33] Mindez azt jelenti, hogy a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Be. 618.§ (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontja és a) pontjának ab) alpontja, valamint b) pontja értelmében a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, a másodfokú ítéletnek azon rendelkezését, illetve részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, továbbá az elsőfokú és másodfokú bírósági eljárást bírálta felül, amely jelen esetben a fellebbviteli főügyészség által is említett teljes felülbírálatot eredményezett.

[34] Az ítéltábla megállapította, hogy az eljáró bíróságok az eljárási szabályokat maradéktalanul megtartották, nem vétettek olyan eljárási szabálysértést, ami a Be. 625. § (1) és (2) bekezdése alapján az első-, illetve másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné.

[35] A felülbírálat ezt követő szempontja, hogy a másodfokú ítélet tényállásának a másodfellebbezéssel érintett része megalapozott-e, ugyanis a Be. 619. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan.

[36] A tényállás hiányossága esetén a másodfokú eljárásban bizonyítás felvételének van helye, az iratellenesség pedig – értelemszerűen, mibenlétéből fakadóan – az iratok tartalma alapján orvosolható. A részleges megalapozatlanság kiküszöbölésének nincs mennyiségi korlátja, bármilyen nagy terjedelmű is a megalapozatlanság, az iratok tartalma alapján, helyes ténybeli következtetés útján vagy bizonyítás felvételével kiküszöbölhető (EBH 2018. B.8.).

[37] A hatályos büntetőeljárási törvény csak a teljes – a másodfokú eljárásban helyre nem hozható – megalapozatlanság okából engedi meg a hatályon kívül helyezést, míg az ítélet részleges megalapozatlanságának kiküszöbölését a másodfokú bíróság kategorikus – mérlegelést nem tűrő – kötelezettségévé teszi. A részleges megalapozatlanság ezért hatályon kívül helyezés alapjául nem szolgálhat (EBH 2019. B.9.).

[38] A hivatkozott kúriai határozatokkal összhangban az ítéltábla az ÍH 2019. 111. számú eseti döntésében megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete akkor tekinthető teljes egészében felderítetlennek, ha az elsőfokon eljáró bíróság a vádban rögzített cselekményre, illetve az előterjesztett bizonyítási indítványokra is figyelemmel egyáltalán nem tisztázza a tényállást, vagyis azt a magatartást vagy mulasztást, illetve azokat az adatokat, tényeket, körülményeket, amelyek alapján állást lehet foglalni a terhelt(ek) büntetőjogi felelősségének kérdésében. Abban az esetben azonban, ha a hiányosságok a tényállásnak csak egy részét érintik, így a tényállás nem rögzíti valamennyi, a büntetőjogi felelősség eldöntésének szempontjából releváns körülményt, vagy a megállapított tényállás hiányossága részbeni felderítetlenségre vezethető vissza amiatt, mert a megalapozott tényállás szempontjából hiányzó elemekhez a szükséges bizonyítást nem vette fel az elsőfokú bíróság, vagy nem végezte el teljeskörűen a tényállás tisztázásához szükséges valamennyi bizonyítást, illetve – az ügyiratok tartalma ellenére – a szükséges adatokat nem rögzítette, az ítélete csak részben

megalapozatlan. Ekkor azonban a Be. 593. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjában rögzítettek szerint a másodfokú bíróság a részbeni megalapozatlanságot köteles kiküszöbölni.

[39] Jelen esetben a Fővárosi Törvényszék – mint másodfokú bíróság – a fentebb részletezett iránymutatásoknak megfelelően járt el, amikor az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságát észelve nem helyezte hatályon kívül a kerületi bíróság ügydöntő határozatát, hanem a részbeni megalapozatlanságot az általa ugyancsak helyesen feltüntetett Be. 593. § (1) bekezdés c) pontjára tekintettel az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma és helyes ténybeli következtetések alapján kiküszöbölte.

[40] A Fővárosi Törvényszék akkor is helyesen járt el, amikor a vád tárgyává tett cselekmény kétséget kizáró módon való bizonyíthatóságának vizsgálata előtt megállapította a kerületi bíróság ítéletében rögzített tényállástól eltérő tényállást, mert a Kúria következetes ítélkezési gyakorlata szerint az indokolási kötelezettség teljesítése csak a megalapozott vagy megalapozottá tett tényállás tekintetében vizsgálható (EBH 2018. B.8., EBH 2019. B.9. és BH 2019. 220.). a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet személyi részét is hibamentesen és irathűen pontosította a vádlott nyilatkozata alapján.

[41] A Fővárosi Törvényszék által megalapozottá tett tényállás tehát nem szenved megalapozatlansági hibában, az ügy elbírálása szempontjából releváns tényadatokat tartalmazza, iratszerű és a vádlott személyével, illetve cselekvőségével kapcsolatos ténykövetkeztetés is logikailag alátámasztott.

[42] A másodfokú bíróságnak az ítélkezése alapját képező és a harmadfokú bíróság által elfogadott tényállása tehát megalapozott, ezért az a Be. 619. § (1) bekezdése alapján irányadó volt a harmadfokú eljárásban is.

[43] Az első- és másodfokú bíróság bűnösség kérdésében eltérő álláspontja következtében a harmadfokú bíróság által eldöntendő kérdés az volt, hogy a másodfokú eljárásban megalapozottá tett tényállásból következik-e Vádlott büntetőjogi felelőssége.

[44] A harmadfokú bíróság álláspontja szerint a megalapozott tényállásból a törvényszék kifogástalan és példaszerű alapossággal levezetett érveléssel vont következtetést a vádlott bűnösségére. A Fővárosi Törvényszék ítéletének érdemi indokolásában – a kerületi bírósággal ellentétben – minden részletre kiterjedően, a büntetőügy fő- és részletkérdései vonatkozásában is számot adott mérlegelési tevékenységéről, indokolási kötelezettségének minden tekintetben eleget tett. A vádlotti megnyilatkozások, a tanúvallomások és az okiratok tartalmát egyenként és egymással ütköztetve is értékelte, ítélete indokolásából egyértelműen nyomon követhető, hogy melyek voltak azok a tényezők, amelyeket irányadónak tekintett. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés vagy az ügyészség által indítványozott bizonyítás alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállás megállapításával az elsőfokú bíróság által felmentett vádlott bűnösségét megállapíthatja, de a tényállás megváltoztatását nem

alapíthatja olyan bizonyítékokra, amelyeket az elsőfokú bíróság nem tett a tárgyalás anyagává és a másodfokú bíróság sem vett fel rájuk nézve részbizonyítást. (BH 2022.94.)

[45] Ekörben a másodfokú bíróság nem sértette meg a felülmérlegelés tilalmát. A másodfokú bíróság általi bármilyen tényállás-helyesbítés elengedhetetlen feltétele ugyanis a tényállás megalapozatlansága, a bizonyítékok eltérő értékelésének ellenben nem feltétele a bizonyítás felvétele. Amennyiben a megalapozatlanság kiküszöbölése során a másodfokú bíróság – bármilyen módon – eltérő tényt állapít meg, az azzal kapcsolatos bizonyítékokat eltérően értékelheti; a törvény azt zárja ki, hogy megalapozatlanság hiányában a bizonyítékokat azért értékelje eltérően, hogy eltérő tényt állapíthasson meg. (BH 2024.106.)

[46] A törvényszék az iratanyaggal összhangban mutatta be az elsőfokú eljárásban kihallgatott tanúk vallomásainak releváns tartalmi elemeit, illetve a kerületi bíróság által abból levont következtetések hibáit és annak indokait. Meggyőző alapossággal fejtette ki, hogy az elsőfokú bíróság által elvetett Ügyvéd2 vallomásából a harmincmillió forint kölcsönadására és annak letétbe helyezésére sem lehetett következtetni arra is figyelemmel, hogy a vádlottnak nem állt rendelkezésre erre más anyagi fedezet. Megcáfolhatatlan érvekkel vezette le, a törvényszék a vádlottal érdekeltségi viszonyban álló Ügyvéd9 következtetlen vallomásával szemben négy másik tanú vallomása alapján, hogy Ügyvéd1 iratkezelése precíz és szabályszerű volt, így megmagyarázhatatlan, hogy a vádlottal kötött letéti szerződés két példányának egyike sem volt fellelhető az ügyvédi irodában. Ezzel egybecsengett, hogy az okiratszerkesztő ügyvéd által említett kapcsolatfelvételnél sem volt nyoma egyik ügyvédi irodában sem. A logika szabályainak megfelelően jutott a törvényszék arra a következtetésre, hogy a vádlott nem kötött letéti szerződést Ügyvéd1del, így a 2000. május 22. napján kelt levelet nem az ügyvéd írta. A vádlott tehát a polgári perben a származását tekintve hamis és a tartalma szerint valótlan okiratot csatolt be bizonyítékként, melyről maga tudomással bírt. Az ítéltábla teljes mértékben egyetértett az e körben a törvényszék által kifejtett példaértékű indokolással, annak teljessége miatt annak kiegészítése sem szükséges.

[47] Az ítéltábla megállapította, hogy amíg az elsőfokú bíróság indokolása a büntetőügy egyes bizonyítékaira fókuszált, addig a másodfokú bíróság az összes beszerzett bizonyítékot az értékelési körébe vonta, azokat a Be. 167. § (4) bekezdésének megfelelően nemcsak egyenként, hanem összességükben is értékelte, melynek során az észszerűség követelményét szem előtt tartva mutatta be, hogy az eljárás alatt feltárt adatok és bizonyítékok miként illeszkedtek egymásba.

[48] A törvényszék az általa lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a bizonyítékokból nyert adatok – a kerületi bíróság álláspontjával szemben – egyértelműen beilleszthetők voltak a bizonyítékok zárt logikai láncolatába, amelynek zártsága az ítéltábla megítélése szerint is feltörhetetlen. A következtetés logikai zártsága azt jelenti, hogy egyedül a bizonyítandó tényre következtetést biztosítja, és nincs olyan további tény vagy körülmény sem, ami mindezt cáfolná vagy kétségessé tenné, továbbá kizárja, vagy cáfolja a nem a bizonyítandó tényre, vagy attól eltérő, azzal ellentétes következtetés lehetőségét (BH 2021.35. [64] bekezdés). Jelen esetben a bizonyítékok

zártlancúsága a másodfokú bíróság indokolásból ellenőrizhető, továbbá egyértelműen nyomon követhető, hogy a törvényszék hogyan jutott el a vádlott bűnösségére levont következtetéshez.

[49] A vád tárgyává tett cselekmény jogi minősítése törvényes, megfelel az anyagi jogi szabályoknak. A másodfokú bíróság törvényesen állapította meg az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény alkalmazását, illetve azt, hogy a vádlott vonatkozásában büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok – az elévülés nyugvására tekintettel - nem merült fel.

[50] A joghátrány megválasztása körében a törvényszék hiánytalanul és a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56. BK véleményben írtakat szem előtt tartva vette számba a vádlott terhére és javára szóló alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket.

[51] A joghátrány megválasztása körében az ítéltábla egyetértett a törvényszékkal abban, hogy az 1978. évi IV. törvény 37.§-ban meghatározott büntetési célokra és a 83.§ (1) bekezdése szerinti büntetéskiszabási elvekre figyelemmel Vádlottal szemben büntetés kiszabása szükségtelen, elegendő intézkedés alkalmazása. A vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességre, az általa elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyára, valamint az enyhítő körülmények számára és nyomatékára tekintettel alaposan feltehető, hogy a büntetés speciális és generális prevenciók célja a próbára bocsátás alkalmazásával is elérhető. A próbaidő törvényi minimumban meghatározott tartama tetтарыos és méltányos joghátrány, de annak további enyhítése a törvény szerint kizárt. Az ítéltábla egyetértett a törvényszékkal abban is, hogy enyhébb intézkedés, megrovás a vádlott esetében súlytalan szankciót jelentett volna elsősorban az egyéni megelőzés érdekében.

[52] A másodfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezése, a vádlott bűnügyi költség fizetésére kötelezése is törvényes volt.

[53] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság ítéletét a Be. 620. § (1) bekezdése és 621.§ (2) bekezdése alapján megtartott tanácsülésen, a Be. 623. § alapján helybenhagyta.

[54] A Fővárosi Ítéltábla ítélete elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 458. § (3) bekezdése zárja ki, melynek értelmében a harmadfokú bíróság ügydöntő határozata azon a napon emelkedik jogerőre, amikor azt meghozták.

Budapest, 2024. október 15.

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kováts Katalin s.k.
előadó bíró

Dr. Kertész Andrea s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 20.Bf.9812/2023/9. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 1.Bhar.134/2024/9. számú végzése által 2024. év október hó 15. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2024. október 15.

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke